

ÅRSBERÄTTELSE 2018

HÅLL SKÄRGÅRDEN
REN RF

An aerial photograph of a river winding through a dense forest. The river is dark and calm, reflecting the surrounding greenery. The forest is composed of various types of trees, with some showing early autumn colors. The text is centered over the river.

Vi vill skydda vattenmiljön och genom
vårt exempel sporra alla till att på egen
hand och gemensamt verka för en bättre
vattenmiljö.

INNEHÅLL

Generalsekreterarens översikt över år 2018	4
Håll Skärgården Ren rf i korthet.....	5
Verksamhetsområden	7
Information om HSR rf.....	8
Ekonomi	9
Hänt under året	10
Miljövård.....	13
En ny serviceflotta behövs för nätverket av utfärdshamnar i Sai- men	14
Miljöprojekt	16
Utveckling av sugtömningsnätverket	20
Miljökommunikation.....	21
Finlands skräpfisk	22
Stödjares.....	23

Generalsekreterarens översikt över år 2018

På Vene 18 Båt-mässan i Helsingfors inledde vi följande skede i förnyandet av föreningens serviceflotta och lanserade medelinsamlingskampanjen Fixa flottan Saimen. M/S Roope, som förra sommaren flyttade från Skärgårdshavet till Saimen och bytte namn till M/S Roope-Saimaa, lyckades inte förbättra driftssäkerheten på Saimen. Tillsammans med miljö- och finansministeriet arbetade föreningen för att säkra finansiering, och i slutet av juni beviljade riksdagen i sin tilläggsbudget äntligen 500 000 euro för förnyandet av Saimen-flottan. Det visade sig ändå var väldigt svårt att samla in den egna finansieringsandelen, och därför kunde man inte ännu under 2018 vidta några konkreta åtgärder.

Grundarbetet på de olika vattenområdena under den långa och varma sommarsäsongen förlöpte mycket väl, tack vare den erfarna och skickliga personalen. På Skärgårdshavet förlöpte arbetet utan avbrott och utan problem med det nya servicefartyget, som visade sig vara precis så bra som vi hoppats. Med hjälp av Partioaittas stora donation på över 40 000 euro kunde vi förbättra och utveckla i synnerhet gästhamnarnas service runtom i Finland: vi har förnyat och utökat antalet grillplatser och utedass samt skapat fler platser där kanotister kan ta i land.

I projekten satsade föreningen starkt och mångsidigt på sina huvudteman, dvs. att förhindra övergödning av vattendrag, nedskräpning och kemikaliespridning. Inom förhindrandet av övergödning vill jag speciellt lyfta fram lanseringen av den nya flytande sugtömningsanläggningen under hösten. Den nya anläggningen flyttas våren 2019 till Byxholmen i Ekenäs och uppfyller ett långvarigt önskemål om en ny sugtömningsstation bland båtfararna i området. Projektet BATSECO-BOAT som kartlägger och kompletterar sugtömningsnätverket i centrala Östersjön startades också upp. Projektet finansieras av programmet Central Baltic. I projekten SaaRa och Resurscontainer (Resurssikontti) jobbar vi dessutom aktivt med forskningsinstitut för att torrtoralett- och matavfall ska bli en del av den cirkulära ekonomin.

Nedskräpningen av stränderna följdes upp på uppdrag av miljöministeriet enligt samma metod som under tidigare år. Programmet Snygg Beach som aktiverar medborgarna infogades i föreningens basverksamhet. Detta möjliggör en mångsidig utveckling av programmet och stärker föreningens roll som miljöfostrare. Central

Baltic-projektet BLASTIC upphörde i slutet av 2018 och som ett resultat av projektet utgavs anvisningar och en minneslista för städer om olika metoder för att förebygga nedskräpning av vattendragen. En av vinnarna i Finlands Miljöcentrals skräputmaning Meriroskahaaste var dessutom PSS rf:s idé för att fästa människors uppmärksamhet vid nedskräpning i synnerhet i stadsmiljön och på evenemang. Den prisbelönta idén torde synas sommaren 2019 i form av visuellt imponerande färger och texter i några städer.

För att förebygga spridning av kemikalier i vatten söker och prövar föreningen aktivt olika alternativ till båtbottnfärgerna som innehåller gift. Efter en lång process lanserades i slutet av året Finlands första båtbottentvätt, som också passar för båtar med köl. Försöket pågår i två år, och båtvtvätten placerades i Östra hamnen i Hangö. Ett nytt, fint samarbete med Weisell-stiftelsen gör försöket möjligt.

Medlemsantalet har förblivit stabilt och vi vill igen hjärtligt tacka våra trogna medlemmar! Det gläder mig också att olika företag aktivt vill bära sitt miljöansvar genom att stöda oss. Jag hoppas att denna trend fortsätter, eftersom vi tillsammans förmår så mycket mer än en ensam aktör. Alla våra samarbetspartner finns omnämnda i denna publikation. Var och en kan delta i skyddet av våra unika vattendrag genom att stödja vårt arbete och bli medlem eller stödmedlem.

Håll Skärgården Ren rf i korthet

Håll Skärgården Ren rf (HSR rf), som grundades år 1969, är en riksomfattande miljöorganisation för båtfarare och andra som rör sig på sjön. Föreningen verkar i såväl skärgårds- och kustområdena som i Insjöfinland.

HSR rf är en välkänd och pålitlig medlemsbaserad sakkunnigorganisation som specialiserat sig på vattendragens miljöfrågor. Våra medlemmar består av personer som uppskattar en ren vattenmiljö.

Föreningens uppgift och syfte är att arbeta för att hålla Finlands havsområden, insjöar, stränder och skärgård rena, trivsamma och trygga samt att främja

möjligheterna till båtliv och friluftsliv.

Vårt mål är att ge råd om hur man rör sig på sjön med hänsyn till och respekt för miljön. HSR rf:s samtliga verksamhetsområden följer ett gemensamt och jämlikt verksamhetskoncept som stöder möjligheterna att röra sig till sjöss.

Håll Skärgården Ren rf:s arbete för vattenmiljön omfattar tre delområden:

- miljövårdsarbete
- miljökommunikation
- miljöprojekt

Håll Skärgården Ren rf:s värden

EKOLOGISKT, SOCIALT OCH EKONOMISKT ANSVAR.

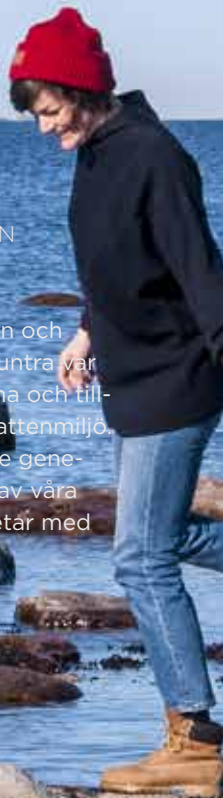
I vår verksamhet strävar vi alltid efter att beakta och sammanjämka naturens och människans välfärd. Vi bidrar enligt våra möjligheter till att människorna kan vistas ute på vattnet och i skärgården genom att orsaka så liten belastning på naturen som möjligt.

AKTIV OCH INITIATIVTAGANDE UTVECKLING.

Vi strävar hela tiden efter bättre och mer miljövänliga verksamhetsmodeller och följer upp vad som händer inom branschens forsknings- och verksamhetsfält. Vi främjar ibrukttagandet av goda metoder både i vår och i våra målgruppers verksamhet.

UPPRÄTTHÅLLANDE AV HÅLL SKÄRGÅRDEN REN RF:S URSPRUNGLIGA VERKSAMHETSIDÉ.

Vi vill skydda vattenmiljön och med vårt exempel uppmuntra var och en att agera ensamma och tillsammans för en bättre vattenmiljö. Vi vill att även kommande generationer ska kunna njuta av våra unika vattendrag. Vi arbetar med stolt hjärta.

Verksamhetsområden

POHJANLAHTI

Huoltoalus M/S Roope-Botnia

- **30** Roope-palvelupistettä (sisältävät jätepisteen ja kuivakäymälän, joissakin kohteissa on grillikatos/tulipaikka ja polttopuuhuolto)
- **2** kelluvaa imutyhjennysasemaa
- jäsen sauna
- Kaksi kohdetta (Kokkolan Tankar, Lars Björkaskär), joiden palvelutason PSS ry on kehittänyt liikuntaesteisille sopivaksi. Näille elämyssaarille on rakennettu tukevat laiturit, kävelysiltoja, invakäymälät ja grillikatokset.

PÄIJÄNNE

Servicefartyget M/S Roopetar

- Päijänteellä PSS ry huoltaa noin **20** virkistysalueyhdistyksen ja kaupunkien omistamaa retkisatamakohdetta.
- Kaikissa retkisatamissa on kuivakäymälä sekä vaihtelevasti muita palveluita kuten laiturit, grillikatos/tulipaikka, jätepiste, astianpesupaikka, polttopuuhuolto ja sauna.

SKÄRGÅRDSHAVET

Servicefartyget M/S Roope

- **26** Sälle-stationer (med åtminstone en sopstation och en torrtoalett)
- **2** diskplattor
- **11** flytande sugtömningsstationer
- Hyresstugan Notstugan på Trunsö. På Trunsö finns också föreningens medlemsbastu, diskplattor, grilltak och naturstig. På somrarna har HSR rf dessutom en övård eller övårdinna på Trunsö som hjälper båtfarare och dem som övernattar i Notstugan.

PIRKANMAA

- **8** kuivakäymälää
- **2** imutyhjennysasemaa
- nuotiopaikkoja

SAIMEN

Servicefartyget M/S Roope-Saimaa

- På Saimen upprätthåller och sköter HSR rf omkring **100** utfärdshamnar som ägs av en rekreativsomsrådesförening, stiftelser, städer och kommuner. I alla utfärdshamnar finns torrtoalett samt övriga tjänster som varierar, t.ex. brygga, grilltak/eldstad, sopstation, diskplattor, vedförsörjning och bastu.
- **7** sugtömningsstationer

ITÄINEN SUOMENLAHTI

- **2** kelluvaa imutyhjennysasemaa
- **2** kiinteää imutyhjennysasemaa
- lisäksi PSS ry huoltaa Kotkan kaupungin septilaitteita, ja yhdistyksellä on kuivakäymälä ja jätepiste Santion rajavartioasemalla.

Tietoa PSS ry:stä

JÄSENMÄÄRÄ

Vuoden 2018 lopussa yhdistyksellä oli 12 478 jäsentä (vuonna 2017 12 382). Jäsenmaksu nostettiin 30 eurosta 35 euroon. Jäsenet saavat vuosittain veneeseen kiinnitettävän Roope-tarran merkiksi jäsenyydestään sekä kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän Roope-lehden. Yritysten, yhteisöjen ja veneseurojen oli mahdollista liittyä kannatusjäseneksi 450 euron vuosimaksulla. Vuonna 2018 yhdistyksellä oli 56 kannatusjäsentä.

HALLINTO

Pidä Saaristo Siistinä ry:n pääkonttori sijaitsee Turussa. Sisävesien toimintoja koordinoidaan Savonlinnan toimistosta. Järvi-Suomen alueeseen kuuluu hallinnollisesti Saimaa (Vuoksen vesistöalue) sekä Päijänne. Turusta hallinnoidaan Pirkanmaata, Pohjanlahtea, Itäistä Suomenlahtea ja Saaristomerta.

Ylintä päätäntävaltaa yhdistyksessä käyttää vuosikokous. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous on pidettävä vuosittain ennen toukokuun loppua. Vuonna 2018 vuosikokous pidettiin 24.4.2018 Lappeenrannassa.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n hallitus vastaa yhdistyksen sääntöjen ja vuosikokouksen päätösten mukaisesta toiminnasta. Hallitus piti vuonna 2018 yhdeksän kokousta, joista kolme oli sähköpostikokouksia.

Vuosikokouksessa yhdistyksen hallitusjäsenyydestä luopui erovuorollaan **Olli Naukkarinen** Joutsenosta. Hänen tilalleen valittiin **Topiantti Äikäs** Lappeenrannasta. Puheenjohtajana jatkoi **Bengt Westerholm**, varapuheenjohtajina jatkoivat **Veli-Pekka Manninen** ja **Katja Rytönen** ja muina jäseninä **Tuomas Aho**, **Lars Ingvall**, **Jan-Erik Karlsson** ja **Niklas Rosvall**.

HENKILÖSTÖ

Yhdistyksen palveluksessa vuonna 2018 oli ympäri-voitisesti 12 henkilöä. Kausiluonteisesti kesäajaksi palkattuina oli huoltoaluksilla, jätehuollossa ja toimistotehtävissä vakituisten henkilökunnan lisäksi 12 henkilöä. Lisäksi yhdistyksellä oli eri puolilla Suomea kausiapuna huoltotehtävissä kymmeniä yksittäisiä henkilöitä sekä kolme yhteisöä Järvi-Suomessa.

Haluamme työmme avulla tarjota puhtaat vesistöt tuleville sukupolville.

Talous

Yhdistyksen perustaloudessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikaudella 2018.

Tilikauden ylijäämä on 171 898,92, joka varataan kokonaisuudessaan Saimaan aluskaluston omaraahoitusosuuteen käytettäväksi. Yhdistyksen tase tilikauden lopussa oli 1 885 683,64 euroa.

Yhdistyksen tulot kertyvät jäsenmaksuista, ympäristöministeriön toiminta-avustuksesta sekä yhteistyökumppaneiden ja sponsoreiden tuesta.

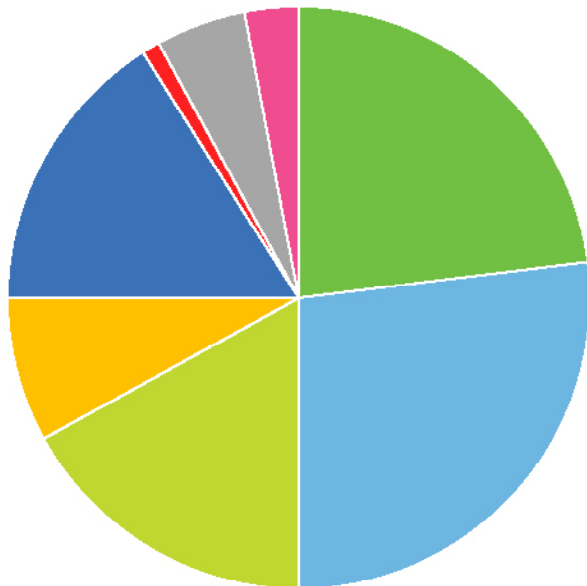
Jäsenmaksuja kertyi 454 725,24 euroa. Ympäristöministeriön toiminta-avustusta saatiin edellisvuoden tasolla pysyen 400 000 euroa. Kolmanneksi suurimman ja erittäin tärkeän tulonlähteen muodostivat yhteistyökumppaneiden tuet. Yhdistyksen pitkäjänteinen työ vakiintuneiden kumppanuuksien solmimisessa sekä ympäristövastuullisuuden merkityk-

sen nouseminen yritysten agendassa korkealle nosti yritystuen määrää merkittävästi edellisvuodesta ollen 277 192,14 euroa. Yhdistyksen päätukijoita olivat CGI, Beweship, Helvar, Jaakkoo Taara, LähiTapiola, Meyer Turku, Sarlin, Suomen Jalometallikierrätys, Partioaitta, Turku Energia, Viking Line, Wärtsilä ja Ålandsbankenin Itämeriprojekti.

Yhdistys sai myös useita lahjoituksia sekä yksityishenkilöiltä, yrityksiltä että muilta yhdistyksiltä. Samoin muutamat koulut lahjoittivat taksvärkkpäiviensä tuoton yhdistykselle.

Kalusto kuntoon -keräys, jolla kerätään omaraahoitusosuutta Saimaan aluskaluston uusimiseen, tuotti vuoden 2018 aikana kaiken kaikkiaan 7 589,20 euroa. Suurin osa summasta kertyi yksityisten ihmisten lahjoituksista.

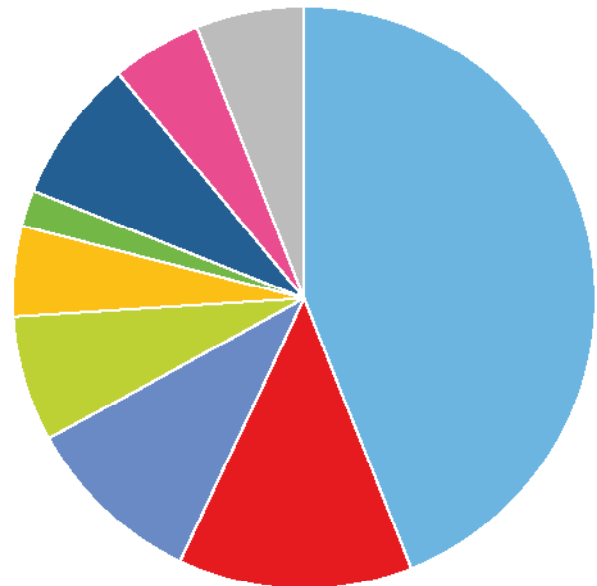
TUOTOT 2018

■ YM avustus 23 %	■ Jätehuolto 16 %
■ Jäsenmaksut 27 %	■ Kuntien avustukset 1 %
■ Yritystuki 17 %	■ Muut tuotot 5 %
■ Projektit 8 %	■ Jäsenten avustukset ja lahjoitukset 16 %

Yhdistyksen tulojakauma vuonna 2018.

KULUT 2018

■ Henkilöstö 44 %	■ Matkat 5 %
■ Toimintakulut 13 %	■ Markkinointi 2 %
■ Aluskulut 10 %	■ Hallinto 8 %
■ Koneet ja kalusto 7 %	■ Toimintakulut 5 %
	■ Poistot 6 %

Yhdistyksen kulujakauma vuonna 2018.

Vuoden varrella tapahtunutta

Partioaitalta Ympäristöbonus PSS ry:lle

Pidä Saaristo Siistinä ry vastaanotti Partioaitalta Ympäristöbonuksen, 44 398 euroa, alkuvuodesta 2018. Partioaitan 365 Klubilaisten kaikista ostoksista kertyy prosentti Ympäristöbonusta, joka lahjoitetaan vuosittain klubilaisten valitsemaan eri kohteisiin. Kokonaissummaksi kertyi vuoden 2017 aikana 94 464 euroa. Pidä Saaristo Siistinä ry sai klubilaisilta eniten ääniä (47 %).

Ympäristöbonus on mahdollistanut palveluiden kehittämistä retkisatamissa. Saimaan retkisatamissa on muun muassa uusittu huonokuntoisia nuotiokehiä ja vannegrillejä. Kesamonsaaren Piispanhuvila on saanut huussin ja saunan rinnalle erityisesti melojia ilahduttavan astianpesupaikan. Astianpesupaikka on suunniteltu niin, että se suodattaa pesuvedet järvesiä pilaamatta. Pohjanlahdella on rakennettu uusi kuivakäymälä Stora Kalkskäriin ja Lars Björkaskärin grillikatokseen pääsee nyt uutta lankonkia pitkin. Lankonki on rakennettu sellaiseksi, että se soveltuu myös liikuntarajoitteisten retkeilijöiden käyttöön.

Näiden lisäksi Ympäristöbonuksella tullaan vielä rakentamaan huussi Saaristomerellä luonnonkauniiseen Berghamniin ja sijoittamaan Saaristomerelle ja Saimaalle melojia helpottavia rantautumispisteitä. •

Roope-satamaohjelman kahdeksas vuosi

Vuonna 2018 PSS ry:n Roope-satamaohjelmassa oli mukana yhteensä 40 satamaa, joista 23 sijaitti meren rannikolla ja 17 sisävesillä. Ohjelmaan liittyi mukaan kolme uutta satamaa.

Roope-satamaohjelma on PSS ry:n vuonna 2010 suomalaisille venesatamille suunnittelema ympäristöohjelma. Ohjelman taustalla on yhdistyksen vuosikymmenten kokemus ja yhteistyö venesatamien kanssa. Sen tavoitteena on venesatamien kehittäminen niiden koosta riippumatta sekä ympäristön ja turvallisuuden huomioivien toimintatapojen ja ajatusmallien edistäminen sekä satamanpitäjien että veneilijöiden keskuudessa. Uusiin Roope-satamiin tehtiin opastuskäynti ja vanhoihin satamaan niin toivoessa. •

Siisti Biitsi yhteistyöhön partiolaisten kanssa

Vuonna 2018 Siisti Biitsin toiminta laajeni entisestään myös järviolueilla, kun Järvi-Suomen Meripartiolaisten osallistuivat yhä järjestelmällisemmin Siisti Biitsin toteutukseen. Siivoustalkoita järjestäneille lippukunnille jaettiin kannustimeksi Siisti Biitsi -kangasmerkkejä.

-Laajamittainen levittäytyminen rannikolta järvien rannoille on ollut meille haaste, mutta nyt partioyhteistyön avulla olemme saaneet tukevan jalansijan myös suurilta järviolueilta. Sen lisäksi, että partiolaisten ovat erittäin motivoituneita pitämään huolta ympäristöstään, he ovat ottaneet myös roskien raportoinnin omakseen. Tämä mahdollistaa meille järvien rantojen kunnon kehittämisen kartoittamisen, josta tulee varmasti olemaan hyötyä tulevaisuudessa niin meille kuin myös muille tahoille, kertoo Siisti Biitsi -ohjelman koordinaattori **Julia Jännäri**. •

Iso veneiden pohjavesuri Hankoon

Pidä Saaristo Siistinä ry toi köliveneillekin soveltuvan pohjavesurin Hangon Itäsatamaan syksyllä 2018. Pesuri tulee veneilijöiden käyttöön keväällä 2019. Se on merkiltään Drive-in Boatwash™ BIGWASH-16 WIDE, joka soveltuu jopa 16 metriä pitkille moottoriveneille ja purjeveneille, joiden syväys on max 2,4 metriä. Pohjavesurin kokeilumahdollisuuden veneilykausien 2019 ja 2020 ajan on rahoittanut Weisell-säätiö.

Yhdistys järjesti 15.11.2018 avoimen esittelytilaisuuden Hangossa, jossa nähtävillä pesurin lisäksi oli Oy HL-Metal Ab:n valmistama 10 m3:n kelluva imutyhjennyslaite, jonka rahoittivat Ålandsbanken, Weisell-säätiö sekä yksityiset ihmiset John Nurmisen Nutribute-joukkorahoituslupauksen kautta. Tämä iso imutyhjennyslaite sijoitetaan veneilijöiden pitkäaikainen toive toteuttaen Byxholmenin kupeeseen Tammisaaren saaristoon. •

Yhdessä romut pois saaristosta

PSS ry järjesti paikallisten yhteistyökumppaneidensa kanssa erilliskeräykset Saaristomerellä, Pohjanlahdella ja Päijänteellä kesällä 2018.

Saaristomeren erilliskeräysviikko Paraisten, Kemiön-saaren ja Naantalın saaristossa järjestettiin yhteistyössä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa. M/S Roopeen kyytiin kerättiin ennätysmäärä jätettä, yli 50 tonnia, 15 kohteesta. Kerätty jätemäärä oli suurin viiteen vuoteen. Lisäksi myöhemmin kesällä PSS ry:n ja LSJH:n yhteisessä venekeräyksessä kerättiin 31 käytöstä poistettua ja ennakkoon ilmoitettua venettä kierrätykseen.

Erilliskeräys Vaasan saaristossa toteutettiin tuttuun tapaan paikallisen jätehuoltoyhtiön Stormossenin kanssa heinäkuun lopulla. Yhteensä 47 tonnia romua kerättiin pois alueelta. M/S Roope-Botnia otti romua vastaan Jannen Saluunassa ja Lars Björkasskäriissä.

Elokuussa Mustankorkea Oy järjesti Päijänteellä saarimökkiläisille tarkoitetun jätekeräyksen yhteistyössä Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa. Keräys toteutettiin M/S Roopettarella ja maakuljetuksista ja jätteiden käsittelystä vastasi Mustankorkea Oy. Pohjois-Päijänteen saarista kerättiin yhteensä lähes 8000 kiloa jätteitä. •

Suosittu Satamaseminaari Örössä

PSS ry:n vuotuinen koulutustapahtuma Satamaseminaari järjestettiin 12.-13.4.2018 kevääseen heräilevällä Öron saarella. Seminaarissa käsiteltiin satamien ajankohtaisten ympäristöasioiden lisäksi satamien digitalisaatiota, palvelukonsepteja ja saaristomatka-
lua. Satamaseminaari on suunniteltu erityisesti venesatamissa työskenteleville, kuntien ja viranomais-
tahojen edustajille, veneseura-aktiiveille ja muille alasta kiinnostuneille. Seminaarimatkalta osallistui 34 henkilöä. •

Uutena Roope-tuotteena EA-laukku

Vuonna 2018 Roope-tuotteiden valikoima laajeni vedenpitävällä ensiapulaukulla. Ensiapuvälineet on pakattu vedenpitävään pussiin, ja pienen kokonsa puolesta pussi sopii pieneenkin tilaan. Ensiapulaukusta löytyy kattavasti vesilläliikkujan ja mökkeilijän mahdollisesti tarvitsemat ensiaputarvikkeet elvytysohjeineen. Roope-tuotteiden suunnittelu ja jälleenmyynti siirtyi vuonna 2017 turkulaiselle Ocean Spirit Oy Ab:lle. Tuotteiden myyntituotoista merkittävä osa ohjautuu yhdistyksen toiminnan tukemiseen. •

Wettex® tuki PSS ry:tä 10 000 eurolla

Freudenberg Home and Cleaning Solutions Oy käynnisti keväällä Wettex® Limited Edition -kampanjan yhteistyössä Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa. Kampanjan avulla tuettiin PSS ry:n työtä 10 000 eurolla.

– Kun liinojen valmistus alkoi, ei paljon puhuttu ympäristöstä. Nykyään ympäristötietoiset kuluttajat valitsevat usein luonnontuotteen, ja haluammekin yhteistyössä Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa nostaa esiin biohajoavat Wettex®-liinat. Arvostamme suuresti PSS ry:n työtä puhtaampien vesistöjen puolesta ja kevään Wettex® Ltd Edition -liinalla tuemme organisaatiota 10 000 eurolla, kertoo hankkeen projektipäällikkö **Linda Håkansson**, Freudenberg Home and Cleaning Solutions. •

Hallituksen puheenjohtaja Linnan juhlissa

Vuonna 2018 Linnan juhlissa olivat erityisesti esillä ilmasto- ja ympäristöasiat. Myös PSS ry:n hallituksen puheenjohtaja **Bengt Westerholm** sai kutsun paikan päälle.

”Arvostan, että presidentti Niinistö ja hänen vaimonsa rouva Haukio osoittavat kiinnostuksensa ja tukensa ympäristöasioissa näin näkyvästi. He ovat maakuntamatkoillaan vierailleet huoltoaluksillamme, joten olemme heille tuttu toimija. Tästä on hyvä jatkaa yhdistyksen 50-vuotisjuhlavuoteen!” Westerholm kertoo. •

M/S Roope vierailulla Helsingissä

Kesällä 2017 työnsä aloittanut M/S Roope kävi tervehdyskäynnillä Helsingissä 16.5.2018. Aluksen ovet olivat avoinna kaikille kiinnostuneille. Paikalla oli tutustumassa niin jäseniä, yhteistyökumppaneita kuin kansanedustajiakin.

– Alus on herättänyt paljon kiinnostusta muun muassa jäsenten, tukijoiden ja muiden työstämme kiinnostuneiden keskuudessa. Siksi halusimme kutsua kaikki kootusti vierailulle ennen vuoden kiireisintä kautta, kertoo pääsihteerini **Aija Kaski**. •

Ympäristöhuoltotyö

Konkreettinen ympäristöhuoltotyö on merkittävä osa yhdistyksen perustoimintaa ja siitä yhdistys useimmiten parhaiten tunnetaan.

Ympäristöhuoltotyöhön kuuluu olennaisena Roope-palveluiden tarjoaminen vesilläliikkuville merialueilla ja Järvi-Suomessa. Roope-palvelut edesauttavat vesiympäristömme puhtautta ja roskatonta sekä vähentävät rehevöitymistä.

Roope-palveluihin kuuluu muun muassa jäteposteitä, joissa vastaanotetaan sekajätteen lisäksi lasia, pienmetallia sekä joissakin pisteissä myös paperia, pahvia ja biojätettä; kuivakäymälöitä, astianpesupaikkoja, 30 kelua käymäläjätteen imutyhjennysasemaa sekä joi-takin kiinteitä asemia, tulipaikkoja, laitureita ja rantautumispaikkoja, saunoja sekä erilliskeräyksiä (esim. metallin- ja SER-romun ja vaarallisten jätteiden keräyksiä paikallisten toimijoiden, kuten kuntien tai jätehuolto-yhtiöiden kanssa eri toiminta-alueillamme). Osaa Roope-palveluista tuotetaan yhdessä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

ROOPE-JÄTEPISTEIDEN KAUTTA KERÄSIMME KAUDELLA 2017:

66 m³ pienmetallia

1823 m³ polttokelpoista jätettä

31 m³ paperia

49 m³ lasia

VEIMME JÄRVI-SUOMESSA KUIVAKÄYMÄLÖIHIN:

19 m³ kuoriketta

264 jumborullaa wc-paperia

Kuljetimme polttopuita Järvi-Suomen ja Pohjanlahden retkisatamien tulipaikoille yhteensä 271 m³

Saaristomeren kelluvista imutyhjennysasemista tyhjensimme yli 65 m³ veneilijöiden käymäläjätettä. Tämä määrä käymäläjätettä sisältää 50,5 kiloa fosforia ja 162,5 kiloa typpeä. Tällä ravinnemäärällä kasvattaisi 32 500 kiloa levää Saaristomereen!

Uusi huoltokalusto on välttämättömyys Saimaan retkisatamaverkoston tulevaisuudelle

Pidä Saaristo Siistinä ry käynnisti Saimaalle suunnatun Kalusto kuntoon -varainkeruukampanjan helmikuussa 2018 Helsingin Vene 18 Båt -messuilla. Kampanjan tavoitteena on saada toiminnoiltaan ja toimintavarmuudeltaan juuri retkisatamien huoltotyöhön ja järvi- luonnon puhtaanapitoon soveltuva huoltokalusto vuoteen 2020 mennessä.

Uuden kaluston hankintahinta on noin 1,2 miljoonaa ja se on yhdistykselle suuri ponnistus. Onneksi hallitus on ymmärtänyt, että Itämeren rinnalla myös arvokas Järvi-Suomi tarvitsee satsauksia ja on luvannut tukea uuden huoltokaluston hankintaa 500 000 eurolla. Vielä kuitenkin toiset lähes 500 000 euroa uupuu, jotta juuri retkisatamien huoltoon suunniteltu kalusto toteutuu. Nyt mukaan tarvitaan ripeästi yrityksiä ja yksityisiä lahjoittajia, jotta maaliin päästään mahdollisimman pian”, kertoo PSS ry:n Järvi-Suomen aluepäällikkö **Eeva Taimisto**.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminta käynnistyi Saimaalla 80-luvun puolivälissä, ja Saimaa on yhdistyksen toiminta-alueista maantieteellisesti laajin. Kaunis ja herkkä järviluonto kätkee sisäänsä ainutlaatuisen retkisatamaverkoston, jollaista ei muualta maailmasta löydy. Näitä virkistysalueyhdistyksen, säätiön, kaupunkien ja kuntien omistamia retkisatamia voi kuka vain käyttää virkistystarkoituksiin. PSS ry toimii näistä yli 70 sata-

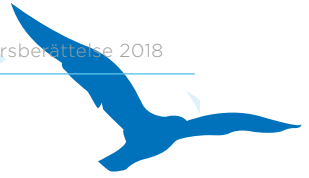
man niin sanottuna talonmiehenä eli ylläpitää ja huoltaa satamia.

PSS ry:n huoltamissa ja tutulla Roope-logolla varustetuissa satamissa retkeilijän on aina mahdollista rantautua turvallisesti, jättää roskat niille varattuihin paikkoihin ja käyttää kuivakäymälöitä ja nuotiopaikkoja. Lisäksi osasta kohteista löytyy myös astianpesupaikka ja sauna.

TÄRKEIN TYÖKALU = HUOLTOALUS

Avovesikauden ajan PSS ry:n huoltoalus M/S Roope-Saimaa miehistöineen tekee saarissa pitkää päivää. Huoltoalus on miehistön tärkein työkalu. Sillä päästään esimerkiksi kunnostamaan jäiden rikkomia laitureita, siivoamaan kuivakäymälöitä ja saunoja, tuomaan vessapaperia ja polttopuita sekä tietysti tyhjentämään jättepisteitä. Nykyinen huoltoalus on kuitenkin palvellut jo lähes 40 vuoden ajan ja on auttamatta liian vanha.

- Sen lisäksi, että nykyisen aluksen ikä on työve-

neelle tavattoman korkea, on kansitila auttamattoman toimimaton. Tällä hetkellä emme saa kerralla tarpeeksi isoa polttopuukuormaa kyytiin. Toinen suuri puute on kunnolliset varastotilat. Meillä on kyydissä paljon työkaluja ja tavaraa, kuten vessapaperia ja kuoriketta, jotka pitäisi saada suojaan kosteudelta, kertoo M/S Roope-Saimaan kippari **Jaakko Kulmala**.

Kulmala uskoo järviluonnon arvostuksen nousseen. Hän näkee työssään Saimaan rikkauden ja millainen voimavara se on erilaisille retkeilijöille, turisteille ja mökkiläisille unohtamatta kalastajia ja muita alueen yrittäjiä. Jotta alueen ainutlaatuinen retkisatamaverkosto ja puhas luonto palvelisivat veneilijöitä ja retkeilijöitä tulevaisuudessakin, tulee huoltokaluston olla kunnossa.

SAIMAA NUMEROINA 2018

- Noin 2260 jäsentä
- Kohteista tuotu talousjätettä reilut 200 m³
- Käymäläjättemäärä kelluvista septeistä kerättyinä 6 m³
- Kohteisiin viety vuonna 2018:
 - 215 m³ polttopuuta
 - 202 jättivessapaperirullaa
 - 285 kpl 50 litran kuorikesäkkejä

NYKYINEN HUOLTOALUS M/S ROOPE-SAIMAA

- Rakennettu 80-luvun alussa
- Pituus 17 metriä
- Leveys 4 metriä
- Kantavuus 5000 kg
- Nosturi

Ympäristöprojektit

Ympäristöprojektit ovat yksi PSS ry:n toiminnan kulmakivistä. Projektit pureutuvat vesistöjen ympäristöongelmiin ja ne painottuvat kolmeen osa-alueeseen: roskaantumiseen, rehevöitymiseen ja kemikalisoitumiseen.

Projektien kautta yhdistys on pystynyt kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja veneilyn ja vesillä liikumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Projektit antavatkin yhdistykselle uusia valmiuksia ja osaltaan lisäävät yhdistyksen asiantuntijaroolia ympäristöalan kentällä.

Projekteja toteutetaan erillisrahoituksen turvin yhteistyössä muiden järjestöjen sekä hallinnollisten tahojen, tutkimuskeskusten ja yritysten kanssa niin alueellisella kuin kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Yhteistyö eri tahojen kanssa tuo yhdistykselle näkyvyyttä uusissa kohderyhmissä, joita ei välttämättä muuten tavoitettaisi.

ROSKAANTUMINEN

Pidä Saaristo Siistinä ry on perustamisvuodestaan 1969 lähtien työskennellyt vesistöjen roskaantumisen ehkäisemiseksi. Viime vuosina yhdistys on keskittynyt tutkimaan rannoilta löytyvän roskan määrää, laatua ja reittejä vesistöihin. Projektien avulla on pyritty vaikuttamaan kaikkien kansalaisten asenteisiin ja käyttäytymiseen vesistöjen roskaantumisen hillitsemiseksi sekä vaikuttamaan rakenteellisiin ongelmiin.

RANTOJEN ROSKAMONITOROINTI

Vuosina 2011-2013 PSS ry osallistui EU-rahoitteiseen MARLIN (Baltic Marine Litter) -projektiin, jossa kehitettiin kansainvälisesti vertailukelpoinen menetelmä rantaroskien seurantaan varten. Lisäksi projektissa seurattiin rantojen roskaantumista tietyillä rannoilla.

MARLIN-projektin tulosten mukaan Suomen rannat olivat roskaisempia verrattuna muiden projektimaiden (Ruotsi, Viro, Latvia) rantoihin. Lisäksi hätkähdyttävää oli muovin huomattava määrä kaikkien maiden tutkimusrantojen roskista. Keskimäärin 60 % kaikesta roskasta oli muovia, jonka määrä rannasta riippuen vaihteli 50:n ja 90 %:n välillä.

Rantojen roskaantumisen seurannan jatkuvuus nähtiin yhdistyksessä tärkeänä MARLINin loppumisen jälkeenkin, ja roskaseuranta jatkettiin samoilla rannoilla ja muutamia uusia rantoja otettiin mukaan. Vuonna 2017 seurattavia rantoja on 13 kappaletta. Pohjoisin ranta sijaitsee Kalajoella, eteläisin Utössä ja itäisin ranta Kotkan Lehmänsaarella.

Seurantatiimien motivaatiota parannettiin aktiivisella yhteydenpidolla ja PSS ry osallistui tiimien siivouksiin mm. Kokkolassa, Paraisilla ja Kaarinassa. Kalajoen seurannalle koulutettiin uusi ryhmä, jolla turvattiin kohteen jatkuvuus. Koko vuoden aikana jäi puuttumaan vain kaksi siivousta, ja puutteita paikattiin onnistuneesti.

BLASTIC - MUOVIJÄTTEEN REITIT ITÄMEREEN

BLASTIC on Itämeren ympäröivien maiden yhteinen EU-rahoitteinen projekti, jossa selvitetään mistä lähteistä ja mitä reittejä pitkin roskat - ja erityisesti muoviroskat - ajautuvat kaupungeista Itämereen.

BLASTIC-projektissa käytetään erilaisia menetelmiä meren muoviroskien tärkeimpien lähteiden ja reittien kartoittamiseen sekä jokien ja rannikkovesien roskien tarkkailuun. Menetelmiä sovelletaan neljällä kaupunki-alueella. Suomessa pilottialue on Turun kaupunki.

Vuonna 2018 PSS ry jatkoi projektiviestintää mm. blogikirjoituksilla niin omien kirjoitusten kuin vierasky- näosioiden avulla. Alkuvuodesta kehitettiin sosiaalisen median kampanjaa, jossa ideana oli esitellä roskaantumisongelmaa some-yleisölle mm. animaatioiden avulla. Animaatiot käsittelivät tavallisten roskien (tupakantumpin, vanupuikon ja muovipussin) polkuja mereen. Kolmen viikon somekampanjaan kuului myös videohaastatteluja, kyselyjä ja blogikirjoituksia. Projektiraportit viimeisteltiin ja julkaistiin kotisivuilla. Syksyllä PSS ry, Turun Kaupunki ja Suomen Ympäristökeskus järjestivät BLASTIC-loppuseminaarin Turun Ruissalossa. Projektin tulokset esiteltiin noin 30-päiselle yleisölle, johon mahtui useita edustajia lähikunnista. PSS suunnitteli myös BLASTICIN viimeisen somekampanjan projektin tulosten nostamiseksi yhdessä SYKE:n kanssa. Vuoden lopussa nettisivujen ylläpito siirrettiin projektin pääteeksi pääpartnerin vastuulle.

BLASTIC 2016-2018 projektin rahoittaa Central Baltic Programme 2014-2020 -ohjelma.

MERIROSKAHAASTE

Keväällä 2018 PSS ry osallistui SYKE:n järjestämään Meriroskahaaste-ideakilpailuun, jossa etsittiin ratkaisuja vähentämään Itämereen päätyvän roskan määrää. PSS ry osallistui kilpailuun idealla viestintäkampanjasta, jossa muun muassa tuotiin esille hulevesien rooli kaupunkiympäristön roskien levittäjänä vesistöihin.

Kampanjaidea palkittiin kilpailun finaalissa elokuussa 2018 7000 euron palkintosummalla ja joukkorahoitus-kampanjalla.

Kyseinen viestintäkampanja pyrkii vähentämään roskaantumista ja vesistöihin joutuvien roskien määrää positiivisen vaikuttamisen kautta. Lyhyesti kerrotuna kampanjan ideana on merkitä jo olemassa olevat sadevesikaivot, tuhkipet ja roskikset kaupunkiympäristössä näkyvästi sekä hauskasti. Kampanjalle kehitetään hauska ilme erilaisine hahmoineen, joiden avulla levitetään tietoa roskan reiteistä vesistöihin, ja kampanja tuodaan esille myös sosiaalisen median kautta.

Kampanja suunnitellaan toteutettavaksi pilot-tina kesällä 2019 ja se on skaalattavissa sekä muokattavissa mihin tahansa kaupunkiin tai rakennetussa ympäristössä tapahtuvaan tapahtumaan sopivaksi. Vaikka kampanja on alun perin tarkoitettu vähentämään meriroskan määrää, sen voi toteuttaa myös jär-vialueiden kaupunkiympäristöissä. Vastaavanlaisia kampanjoita on toteutettu esimerkiksi Lontoossa ja Göteborgissa, joissa kyseinen ”nudging”-vaikuttamis-keino on tutkitusti vähentänyt roskaamista.

SIISTI BIITSI -RANTOJENSIIVOUSOHJELMA

Siisti Biitsin tarkoituksena on rantojen siivoamisen lisäksi kerätä tietoa rantojen roskaisuudesta ja levittää ympäristöviestiä eteenpäin luentojen, kouluvierailujen ja sosiaalisen median kautta.

Vuosi 2018 oli Siisti Biitsin viides toimintavuosi ja sen aikana siivoustapahtumia ilmoitettiin laajasti sekä rannikolta että järvien ja jokien varsilta.

Vuoden 2018 aikana Siisti Biitsin nettisivuilla olevan talkookartan kautta ilmoitettiin 104 siivousta ja roskaraportit palautettiin 68 siivouksesta. Määrät ovat samat kuin vuonna 2017. Roskia raportoitiin kuitenkin yli puolet edellistä vuotta enemmän yksittäisten roskien määrän ollessa 115 204.

Loppuvuodesta 2018 Siisti Biitsi päätettiin vakiinnuttaa osaksi PSS ry:n perustoimintaa.

NORDIC COASTAL CLEAN UP

Pohjoismaiseen ranta- ja meriroskaan keskittyvä rantsiivousprojekti Nordic Coastal Clean-Up järjestettiin vuonna 2018 toisen kerran.

Projektin tarkoituksena on kertoa Pohjoismaissa paikallisesta rantaroskaongelmasta sekä monitoroida projektin omalla metodilla vertailukelpoisia rantoja kustakin osallistujamaasta.

Toisena toimintavuotena Nordic Coastal Clean-Up -kampanjaan osallistui alkuperäisten organisaatioiden lisäksi Natur och Miljö Ahvenanmaalta sekä CSR Grönlannista. Toista kertaa mukana olleet järjestöt olivat Pidä Saaristo Siistinä ry:n lisäksi Håll Sverige Rent Ruotsista, Hold Norge Rent Norjasta, Hold Danmark Rent Tanskasta, Landvernd Islannista sekä Ringras Färsearilta.

Kampanjan rahoitus tuli Pohjoismaiden neuvostolta. Rahoitus käytettiin kansallisiin tempauksiin,

monitorointirantatyöhön, kampanjaraportin tekemiseen sekä kampanjaryhmän yhteisten tapahtumien organisointiin.

Kampanjan päätapahtuma järjestettiin jälleen touku-kuun ensimmäisenä lauantaina, jolloin jokaisessa jäsenmaassa järjestettiin kansallinen siivoustapahtuma.

KEMIKALISOITUMINEN

Kemikalisoitumiseen liittyvät projektit, joissa yhdistys on ollut mukana, liittyvät usein haitallisiin eliönestomaaleihin ja niiden vähentämiseen huviveneilyssä. Veneilijöiden lisäksi haitallisten aineiden pääsystä vesistöihin ja maaperään tiedotetaan myös veneseuroille, telakoille ja kunnille.

Vuonna 2018 yhdistyksellä ei ollut erityistä ulkopuolista rahoitusta projektia liittyen kemikalisoitumiseen.

REHEVÖITYMINEN

Rehevöitymiseen liittyvissä projekteissa pyritään parantamaan veneilijöiden käymäläjätteiden tyhjennysverkostoa tai kehittämään ravinteiden kiertoa muun kompostoinnin kautta saarikohteissa. Rehevöitymisen ehkäisyä voidaan projekteissa tarkastella myös laajemmin, esimerkiksi sen kautta, miten voidaan optimoida jätekuljetuksia vesillä. Rehevöitymisprojektit ottavat nykyään huomioon myös paremmin ravinnekiertonäkökulman.

SAARA - RAVINNEKIERTO SAARISTOMEREN MATKAILUKOhteissa

SaaRa-projekti alkoi vuoden 2017 lopussa. SaaRa on saariston matkailukohteiden ravinnekierrätystä edistävä projekti, jonka tavoitteena on ruokahävikin vähentäminen sekä syntyneen biojätteen paikallinen hyödyntäminen saaristossa.

Tällä hetkellä Saaristomeren ravintolakohteissa syntyvä ruokahävikki joutuu sekajätteeseen. Saaristomeren kasvavat matkailijamäärät lisäävät ennestään alueen ruokahävikkiä, jolla on sekä suoria että välillisiä rehevöitymisvaikutuksia. Ongelma on olennainen myös huviveneissä, joissa valmius jätteiden lajitteluun puuttuu.

Biojätteen paikallinen kierrättäminen vähentäisi myös mantereelle kuljetettavan jätteen määrää. PSS ry:n osuus projektissa keskittyy viestintään etenkin veneilijöiden suuntaan, sekä selvittämään ja parantamaan valmiutta biojätteen keräämiseen veneissä. Projektin puitteissa lisätään myös biojätteen keräyspisteitä saaristossa.

Vuonna 2018 projektin mahdollistamana otettiin Jurmon saarella käyttöön kaksi 550-litraista kompostoria sekä jälkikomposti. Vuoden 2018 lopussa mahdollistui projektin laajentaminen siten, että vuonna 2019 saadaan Bodön ja Gullkronan saarille samanlainen kapasiteetti käyttöön.

Osana projektia tehtiin kysely veneilijöille, jossa 50 % veneilijöistä totesi, että lajittelevat jo nyt veneillensäkin biojätteen. Suurimmaksi haasteeksi biojätteiden osalta koettiin puutteellinen keräysjärjestelmä satamissa.

SaaRan projektipartnereita ovat Turun yliopiston Brahea-keskus ja Pidä Saaristo Siistinä ry. Projektia toteutetaan 1.11.2017–31.10.2019 välisenä aikana Nauvon, Seilin,

Örön sekä eteläisen Jurmon matkailukohteissa ja vierasvenesatamissa. SaaRa on yksi hallituksen ravinnekierrätysohjelman kärkihankkeista ja se rahoitetaan ympäristöministeriön RaKi-ohjelmasta.

BATSECO-BOAT

PSS ry on mukana BATSECO-BOAT-projektissa, joka parantaa veneiden käymäläjätteen vastaanottoverkostoa koko keskisen Itämeren alueella Viron rannikon sekä Suomen, Ruotsin ja Ahvenanmaan saaristoiden suosituimmilla veneilyreiteillä. Tavoitteena on löytää käyttäjäystävällisimmät sekä kustannustehokkaimmat ratkaisut käymäläjätteen keräämiseen.

Projekti alkoi loppuvuodesta 2017. Vuonna 2018 yhdistys aloitti Saaristomeren olemassa olevien kelluvien imutyhjennyslaitteiden korjaustoimenpiteet tuo-

malla rantaan viisi laitetta. Laitteet on tarkoitus korjata kaudeksi 2019. Yhdistys myös toimii projektin kommunikaatiovastaavana ja osana tuota työpakettia julkaisu projektille omat verkkosivut osoitteessa: www.batseco-boat.eu.

Tulosten pohjalta projektissa investoidaan kymmeneen uuteen imutyhjennyslaitteeseen, joista kaksi sijoitetaan Ruotsin Norrtäljeen, 2-3 Ahvenanmaalle, kaksi Saaristomerelle sekä neljä Viron rannikkoalueelle.

Projektille on myönnetty rahoitus 30.11.2017 Central Baltic Interreg -ohjelmasta.

RESURSSIKONTTI

Yhdistys on mukana hankkeessa, jossa VTT rakentaa Business Finlandin rahoittamassa Resurssikontti 2 -innovaatiohankkeessa yhdessä yrityskumppaneidensa WatManin, Sarlinin, Aquaminalsin, Nordkalkin, Bluetin ja Ecomationin kanssa laivakonttiin jätevedenpuhdistamoja. Sen tehtävänä on tuottaa puhdasta vettä ja ottaa jätevedestä talteen ravinteina typen ja fosforin. Lisäksi puhdistamo ottaa talteen hiilijakeen, joka voidaan jalostaa esimerkiksi aktiivihillen raaka-aineeksi.

Vuonna 2018 hanke aloitettiin ja ensimmäiset Saaristomeren kelluvista imutyhjennysasemista otetut jätevesinäytteet toimitettiin VTT:lle testikäyttöön. Vuonna 2019 syksyllä kontti siirretään Turun saaristoon käsittelemään veneistä tulevia jätevesiä.

MUUT PROJEKTIT

COMPLETE - Completing management options in the Baltic Sea Region to reduce risk of invasive species introduction by shipping

COMPLETE on koko Itämeren alueen kattava projekti, joka keskittyy tutkimaan, miten veneily ja laivaliikenne vaikuttavat vieraslajien leviämiseen. Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana projektissa vapaa-ajan veneilyn ympäristövaikutusten asiantuntijana, ja yhdistyksen osalta toimet keskittyvät biofoulingin eli päällyskasvuston seurantaan veneilyssä.

Kesän 2018 aikana PSS ry testasi erilaisia menetelmiä, joilla voidaan seurata pienveneilystä aiheutuvaa riskiä vieraslajien levittäjänä. Pienveneilyn osuudesta vieraslajiongelmaan ei toistaiseksi ole tietoa saatavilla. Testattujen menetelmien perusteella PSS ry kokoaa yhtenäisen protokollan seurantamenetelmistä, jota voidaan käyttää koko Itämerellä.

Hankkeen rahoittaa Interreg Baltic Sea Region -ohjelma. Projekti alkoi 1.10.2017 ja päättyi 30.9.2020.

HELCOM ELB (END-OF-LIFE BOAT)

PSS ry tuottaa Ympäristöministeriön toimeksiantona HELCOMille Itämeren maiden alueelle best practise -suunnitelman/mallin siitä, miten käytöstä poistetut veneet tulee asianmukaisesti hävittää. Vuonna 2017 aloitettiin olemassa olevien tietojen kartoitus ja koonti. Raportti valmistuu maaliskuun 2019 aikana.

Imutyhjennysverkoston kehittämistä – “Jotta veneilijöillä olisi mahdollisuus toimia ympäristöystävällisemmin”

Vaikka käymäläjätteen päästäminen vesistöihin kiellettiin Suomessa jo vuonna 2005, PSS ry:n ja Turun yliopiston Brahea-keskuksen vuonna 2016 toteuttaman selvityksen mukaan melkein 50 prosenttia veneilijöistä tyhjensi käymäläjätteensä vähintään satunnaisesti suoraan mereen. Imutyhjennyslaitteet ja -verkosto ovat runsaan 10 vuoden takaa, joten on tärkeää päivittää ne vastaamaan veneilijöiden muuttuvia tarpeita.

Maailma ja veneily ovat muuttuneet tässä reilussa 10 vuodessa, kun laki käymäläjätteiden päästämisestä vesistöihin on astunut voimaan. Ihmiset tekevät enemmän päivämatkoja nykyään. On tärkeää, että laitteiden käyttö on nopeaa, helppoa ja ne sijaitsevat siellä, missä veneilijät eniten liikkuvat”, kertoo Pidä Saaristo Siistinä ry:n projektipäällikkö **Hanna Haaksi**.

Vuonna 2018 yhdistys oli mukana imutyhjennysverkoston kehittämisessä niin hankkimalla uusia laitteita kuin kunnostamalla vanhoja. Tämä ei onnistuisi ilman ulkopuolista rahoitusta.

“EU-rahoitteisen BATSECO-BOAT-projektin puitteissa muutama kelluva imutyhjennyslaite kunnostettiin ja viisi kelluvaa nostettiin kauden päätteeksi odottamaan kunnostusta”, Haaksi kertoo.

Kunnostamisen lisäksi Jurmoon sijoitettiin syksyllä 2018 uusi kiinteä imutyhjennyslaite odottamaan seuraavaa veneilykautta, ja Oy HI-Metal Ab:n valmistama uudenlainen, 10 m³:n kelluva imutyhjennyslaite tuli valmiiksi. Uusi kelluva sijoitetaan Tammisaaren saaristoon kaudeksi 2019. Tammisaaren saariston läpi kulkee Suomen liikennöidyin vapaa-ajanveneilijöiden väylä. Alueella ei ole montaa imutyhjennysasemaa, joten tarve suhteessa veneilijöiden määrään on huomattavan suuri.

“Uudelle kelluvalle mahtuu kaksikin venettä samanaikaisesti ja sen toimintavarmuutta on lisätty kahdella pumpulla. Laitetta ovat olleet rahoittamassa Ålands-bankenin Itämeriprojekti, Weisell-säätiö, John Nurmisen Säätiön Nutribute-joukkorahoituskampanja ja muutama yksityinen henkilö”, Haaksi kertoo.

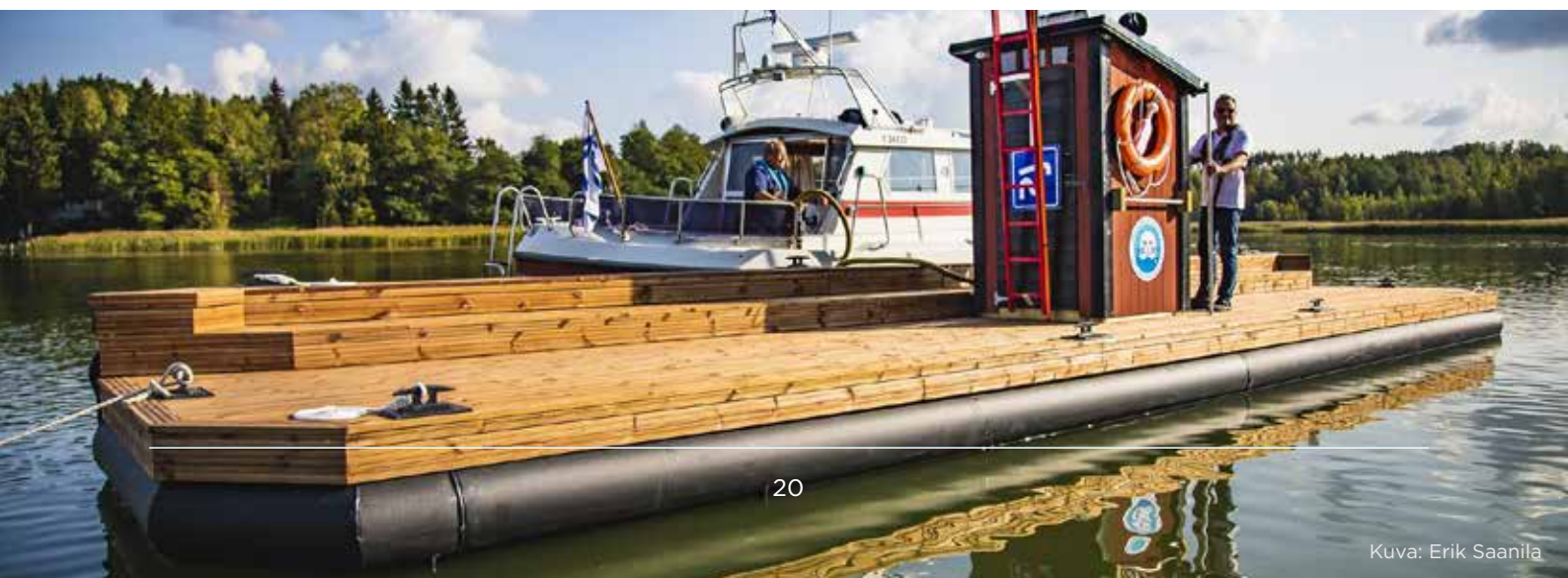
Jurmon hanke puolestaan rahoitettiin osittain Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014–2020. Rahoitus on haettu Leader I samma båt –samassa veneessä -yhdistyksen kautta, ja hanke toteutetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella. Hanketta rahoittavat myös Saaristomeren Suojelurahasto, paikallinen yrittäjä **Klas Mattsson** ja Pidä Saaristo Siistinä ry.

KÄYMÄLÄJÄTTEET REHEVÖITÄVÄT PAIKALLISESTI

Veneilijöiden käymäläjätteet aiheuttavat pistekuormitusta erityisesti satamissa ja matalissa lahdissa. Virtsa sisältää runsaasti typpeä ja fosforia ja sen sisältämät ravinteet ovat kasveille suoraan käyttökelpoisessa muodossa. Uloste sisältää vähemmän ravinteita, mutta sen mukana voi levitä bakteereja.

Keskimääräinen koko veneessä olevalle septitankille on noin neljäkymmentä litraa. Tämä täyttyy noin kahdessa päivässä, kun neljä henkilöä käyttää veneen vessaa. On laskettu, että neljän henkilön kahden päivän vessatuotokset sisältävät 20 grammaa fosforia ja 100 g typpeä. Ravinnemäärä antaa kasvupotentiaalin 20 kilolle levää.

PSS ry:n ja Turun yliopiston Brahea-keskuksen teetämässä selvityksessä ilmeni myös, että yleisin syy septitankin tyhjentämiseen suoraan mereen ei johdu lähes koskaan piittaamattomuudesta, vaan esimerkiksi imutyhjennysaseman kunnosta tai kaukaisesta sijainnista.

Ympäristöviestintä

Pidä Saaristo Siistinä ry:n ympäristöviestinnän avulla välitetään ajankohtaista ja luotettavaa tietoa vesistöjen ympäristöasioista ja yhdistyksen toiminnasta.

Uutta viestittävää ympäristötietoa syntyy muun muassa PSS ry:n monien ympäristöprojektien kautta ja tätä tietoa välitetään laajalti yhteiskuntaan. PSS ry:n viestinnän kohderyhmät vaihtelevatkin jäsenistä ja vesilläliikkuja kaikkiiin vesistöjen hyvinvoinnista kiinnostuneisiin kansalaisiin.

Viestinnän tavoitteena on myös lisätä jäsenmäärää, osittain uusien kohderyhmien kautta, sekä sitouttaa nykyisiä jäseniä. Keväällä jäseniä kannustettiin vastaamaan jäsenkyselyyn, jonka tavoitteena oli ensisijaisesti kartoittaa toiveita jäsenviestintään liittyen sekä jäsentietojen päivitys, jotta yhdistys voisi kehittää sähköistä viestintää.

Lisäksi viestinnällä on merkittävä rooli yritysyhteistyössä ja varainhankinnassa, kun yhteistyöllä onnistutaan motivoimaan, sitouttamaan ja aktivoimaan yritysten sidosryhmiä vesiympäristön suojeluun ja tekoihin puhtaampien vesistöjen puolesta.

Vuoden 2017 teemat

DIGITALISOITUMINEN

Vuonna 2018 yhdistyksen viestinnässä panostettiin digitalisoitumiseen. Toimenpiteisiin lukeutuivat muun muassa uusien, mobiililyövällisten verkkosivujen ja helppokäyttöisen palvelukartan avaaminen, uuden lahjoitusmuodon, MobilePayn, käyttöönotto ja yhdistyksen näkyvyyden lisääminen digimainonnan avulla. Facebook- ja Instagram-mainonnan lisäksi panostettiin Google-mainontaan.

Uusille nettisivuille lisättiin myös yhdistyksen ja ympäristöprojektien julkaisuja sähköisessä muodossa, ja yhdistykselle kuvattiin kolme uutta esittelyvideota juhluvuotta 2019 silmällä pitäen.

ROSKAANTUMINEN

Vesistöjen roskaantuminen ja erityisesti muovirooska näkyivät vuonna 2018 uutisotsikoissa vielä aiempiaakin vuosia enemmän. Yhdistyksen asiantuntijat antoivat aiheen tiimoilta runsaasti haastatteluja niin televisioon, blogeihin, vlogeihin, radioon kuin printtiin.

Vuonna 2018 käynnistettiin myös Suomen Roskakalat -kampanja, jossa roskakaloina esittäytyi tyypillisimpiä merirooskia. Kampanjan yhdistykselle suunnittelivat Kuisma Väänänen ja Akseli Kouvo. Siihen kuului muun muassa Suomen Roskakalat -juliste, -animaatioita sekä Facebook-livelähetykset Roskakalalive. Kampanja noteerattiin laajalti mediassa ja se on herättänyt runsaasti positiivista palautetta.

Lisäksi yhdistys järjesti Kaikki mitä olet halunnut tietää merirooskasta -seminaarin Allas Sea Poolilla lokakuussa 2018. Seminaarin konseptia aiotaan hyödyntää

myös tulevaisuudessa.

Aihetta nostettiin tuttuun tapaan esiin myös rantaroskamonitorointien, Siisti Biitsi -ohjelman ja loppuvuodesta 2018 päättyneen BLASTIC-projektin kautta.

KALUSTO KUNTOON - SAIMAA

Yhdistys käynnisti Saimaalle suunnatun Kalusto kuntoon -varainkeruukampanjan Helsingin Vene 18 Båt -messuilla 9.2. Kampanjan tavoitteena on saada tiloiltaan ja toimintavarmuudeltaan juuri retkisatamien huoltotyöhön ja järviluonnon puhtaanapitoon soveltuva uusi kalusto vuoteen 2020 mennessä.

Kampanjaa varten avattiin uudet kalustokuntoon.fi-sivut lahjoituksia ja uutisia varten. Keräykseen voi osallistua myös ostamalla Kalusto kuntoon -logolla varustettuja tukituotteita, t-paitoja ja kangaskasseja.

VIESTINTÄKANAVAT

Pidä Saaristo Siistinä ry pyrkii viestimään monikanavaisesti ja kohdennetusti. Kaikki viestintämateriaali tehdään suomeksi ja ruotsiksi, joissakin tapauksissa myös muilla kielillä.

Ulkoisen tiedotuksen kanavia olivat sosiaalinen media (Facebook, Instagram ja Twitter), verkkosivut, sähköinen uutiskirje, esitteet, kahdesti vuodessa ilmestyvä Roope-jäsenlehti sekä tiedotusmateriaali Roope-palvelupisteissä ja Roope-satamissa. Vuonna 2018 yhdistys otti käyttöön Meltwater-palvelun lehdistötiedotteiden lähettämiseen ja mediaseurantaan.

Ajankohtaisista asioista lähetettiin tiedotteita tiedostusvälineille. Ilmoituksia ja artikkeleita PSS ry julkaisi yhteistyökumppaniensa Otavamedian Vene- ja Kippari-lehdissä sekä Pro Sailissa. Ilmoituksia julkaistiin myös saaristoaiheisissa kesäjulkaisuissa. Artikkeleita lähetettiin useiden veneseurojen julkaisuihin.

PSS ry:n toimintaa ja projekteja esiteltiin myös monissa seminaareissa, tapahtumissa ja messuilla.

18 lähetettyä tiedotetta

13 500 sosiaalisen median seuraajaa

15 500 Roope-lehden levikki

10 lähetettyä uutiskirjettä

230 verkko-osumaa

180 printtiosumaa sanoma- ja aikakauslehdissä

SUOMEN ROSKAKALAT FINLANDS SKRÄPFISK

PLASTIC LAPIDUS SACULLI

Kätkä / Bussit: 800 ruutua/år
Pinta / Stång: 40-40 cm. | 20-40 cm

Sivertäskörens sammeltäskor. Pöytä skärens skä skäskäskor
skä skäskäskor skäskäskor. Sivertä skäskäskor.
Pöytäskäskor i skä skäskäskor skäskäskor skäskäskor.
skä skä skäskäskor. Sivertä skäskäskor.

STIPULAS

Kätkä / Bussit: 20-25 ruutua/år
Pinta / Stång: 8-10 cm. | 4-6 cm

Sivertä skärens sammeltäskor. Pöytä skärens skä skäskäskor
skäskäskor skäskäskor. Sivertä skäskäskor skäskäskor.
skäskäskor skäskäskor skäskäskor skäskäskor.
skä skä skäskäskor skäskäskor skäskäskor skäskäskor.

CERVISIAM POTES

Kätkä / Bussit: 300-400 ruutua/år
Pinta / Stång: 12-17 cm. | 9-12 cm

Sivertä skärens sammeltäskor. Pöytä skärens skä skäskäskor
skäskäskor skäskäskor. Sivertä skäskäskor skäskäskor.
skäskäskor skäskäskor skäskäskor skäskäskor.
skä skä skäskäskor skäskäskor skäskäskor skäskäskor.

PLASTIC UTREM

Kätkä / Bussit: 5000 ruutua/år
Pinta / Stång: 35-50 cm. | 25-32 cm

Sivertä skärens sammeltäskor. Pöytä skärens skä skäskäskor
skäskäskor skäskäskor. Sivertä skäskäskor skäskäskor.
skäskäskor skäskäskor skäskäskor skäskäskor.
skä skä skäskäskor skäskäskor skäskäskor skäskäskor.

Jos jatkatte vesistöjemme roskaamista, on merissämme
vuoteen 2050 mennessä enemmän muovia kuin kaloja.
Liittymällä Pidä Saaristo Siistinä ry:n jäseneksi tuet
vesistöjemme hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa.
Jäsenyys maksaa vain 35 euroa vuodessa.

Om vi fortsätter att skräpa ner våra vattenområden
kommer havet år 2050 att bestå av mer plast än fisk.
Genom att bli medlem i Häll Skärgården Ren rf stöder
du våra vattenområdens väl nu och i framtiden.
Medlemskapet kostar bara 35 euro per år.

PIDASAARISTOSIISTINA.FI/LIITYJASENEKSI

HALLSKARGARDENREN.FI/BLIMEDLEM

Pidä Saaristo Siistinä ry:n (PSS ry) Suomen Roskakalat -kampanja voitti pää-
palkinnon sekä Paras oivallus -palkinnon Vuoden Mainos 2018 -kilpailussa.

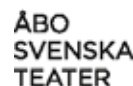
Yritysyhteistyö on yksi toimintamme kulmakivistä. Työmme puhtaan vesistön hyväksi vaatii jatkuvaa ja luotettavaa rahoitusta. Pidä Saaristo Siistinä ry:n kumppanina yritys viestii olevansa aktiivinen ja vastuullinen toimija.

VUODEN 2018 TUKIJAMME

PÄÄTUKIJAT

TUKIJAT

SUOMEN PURJEHDUS JA VENEILY
SEGLING OCH BÅTSPORT I FINLAND

KIITOS!

Pidä Saaristo Siistinä ry
Puolalankatu 1
20100 Turku
p. 02 274 5500
roope@pssry.fi

Järvi-Suomen alueellinen
Schaumanintie 5
57230 Savonlinna
p. 015 514 648
roope.jarvisuomi@pssry.fi

www.pidasaaristosiestina.fi

Kuva: Mustankorkea